

David Heinrich Köpken

**Davidis Henrici Koepkenii, Phil. & Theol. Doct. ... Programma, Qvo In
Recurrentibus Pentecostalibus Feriis, dato inæstumabili Spiritus Sancti munere,
Ad Largissimam Beneficiorum Dei Messem pie & solerter agendam, Omnium
Ordinum Academiæ Cives ex officii ratione incitat et exhortatur**

Rostochii: Typis Johannis Wepplingii, [1720?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1004002467>

Druck Freier Zugang

T. 512.

1720. Pfingsten.

~~M. 1256.~~^{163.}

pp. 1720

**DAVIDIS HENRICI
KOEPKENII,**

PHIL. & THEOL. DOCT. & PROF. DUC. PUBL.
atque ORDIN.

**PROGRAMMA,
IN RECURRENTIBUS
PENTECOSTALI-
BUS FERIIS,**

dato inæstimabili

SPIRITUS SANCTI

munere,

**AD LARGISSIMAM BENEFICEN-
TIAM DEI MESSEM**

pie & solerter agendam,

Omnium Ordinum Academiae Civis

*ex officii ratione incitat
& exhortatur.*

ROSTOCHII,
Typis Johannis Wepplingii, SERENISS. PRINC,
& ACAD. Typogr.

M. 1256 163

Edidit in Orbem lux

multo omnium exoptatissima, dies longe acceptissima, tempusque insatiabili omnes, quotquot rerum sacrarum probe gnari sunt, voluptate perfundens, quo DEUS O. M. admiranda prorsus solennitate, omnes immensæ benignitatis suæ thesauros in redemptum Filii unigeniti sanguine mortale genus, & imprimis dilectam sibi gentem, quasi devolvere, refertissimisque ineffabilium bonorum cumulis illam locupletare voluit, ita, ut velut opulentissimam inæstimabiliuni DEI beneficiorum messem agere, & rebus humanis ita egregie exornatis exultare potuerit. Dederat benignissimus Pater cœlestis orbi humano Filium suum, qui homines, in miserandam perniciem profligatos & perditos, in meliorem statum restitueret. Et hanc quoque æternam DEI Patris sobolem, stupenda prorsus ratione, in hunc mundum venire, impositoque munere exactissime fungi cognovimus; non quidem his corporis nostri oculis, sed mente, sed animo, sed cogitationibus, repetitis præconum vocibus, ad illustre ejus spectaculum excitatis. Vidimus ita, quod omne ingenii acumen superat, è sanctissimo Mariæ utero hominem natum, vidimus infantem fasciis obvolutum in præsepi, & destinatis sibi cunis decumbere, quin teneros vagientis puelli sonos auribus nostris percepimus; Adultiorem vero, in spectabili eruditorum cœtu, doctrinas omni sapientia imbutas spargere; & virum factum saluberrimis præceptis viam salutis ostendere, eamque multis admirandis operibus munire observavimus. Sed eundem

dem quoque gravissimis Judæorum odiis circumseptum,
& acerbissimis injuriis pressum in custodiam abduci,
vinculis constringi, in jus rapi, accusari, condemnari,
verberibus lacerari, conspui, rideri, in crucem attolli,
& immani teterrimoque mortis genere trucidari, at de-
victa morte in vitam redire, & in cœlos ascendere, con-
speximus. Quicquid vero ejus gestum fuit, id omne
in nostram omnium salutem, quinimo ut humani generis
universitas salva esset, gestum esse animadvertimus.
Homo enim natus fuit DEI filius, ut homo è mortis
vinculis evalescens ad jucundissimam, omnibusque nu-
meris beatam vitam renasceretur. Infans factus est, ut
& pro infantibus, ac iis, qui adultiori sunt ætate, imo
pro viris, senibus, & cujuscunque sexus hominibus co-
ram cœlesti patre suo fari, eorumque salutem curare
posset. Fascibus involutus fuit, ut homo ex implicatissimis
peccatorum nexibus evolutus, amissa DEI gratia rursus
circumdaretur. In angustiis cunis præsepi cubuit, ut
homo in spatiosissimis cœlorum campis eo lætius ageret.
Tenera voce vagiit, ut hominis æternam plorandi ne-
cessitatem elueret. Ut Puer docuit, quo puerilem hominis
ignorantiam discuteret. Ut par Mosi, imo major Mose
doctor, virili ætate occulta olim Dei mysteria tradidit;
ut obtenebratas mentes ad plenissimam sapientiæ co-
gnitionem deduceret. Tota vita luculentissima Divinæ
justitiæ, sanctitatis, innocentiae, humilitatis & patientiæ
dedit documenta, ut & hominis peccaminosi iniquita-
tem, squalores, flagitia, fastum, ferociam, indignatio-
nem expiaret, & lucidissimo suo exemplo ad meliorem
vitæ rationem ingrediendam eum incitaret. Inimita-
bilibus & admirandis multis operibus eluxit, ut sub hu-
militate, celsitudinem, sub paupertate, opes, sub in-

firmitate, omnipotentiam, sub dedignatione, dignitatem, sub contemptu, gloriam suam demonstraret, sub vili servi forma se cœlorum esse principem, quin, DEI filium assereret. Impudentes tartarei hostis tentationes perpeffus est, eumque subegit, ut homo perniciosus illius insultibus non amplius expositus esset, & si forte adhuc impeteretur, eum non minus vi suæ virtutis fortiter repellere posset. Infensus Judæorum odiis & insectationibus se affligi æqua mente passus est, in exemplum; ut homo etiam, si forte in aliorum odia irrueret, & ab inimicis malis omnibus urgeretur, æquo pariter animo difficultates istas perferret. Innocens & omni culpa vacuus in custodiam dari, injectisque vinculis in iudicium trahi, & velut plurimum criminum reum peragi se permisit, ut homo, vitiis & flagitiis longe contaminatissimus, ab infernalibus lictoribus liber esset, & severi iudicis iram effugeret. Innoxius manu, flagrisque casus, & impuro spurcissimorum hominum sputo maculatus, omnibusque ludibrio habitus fuit, ne homo à stygiis furiis sine ulla intermissione tunderetur, & summa opprimeretur infamia. Crucî affixus fuit, ut hominis scelera & criminum onera ibi una affigeret, & pro omnibus plenissimam daret satisfactionem. Intensissimis doloribus confectus in maledicta arbore dependit, toto corpore foedum in modum lacerato, nervis omnibus magna vi distentis, manibus pedibusque, emissa magna cruoris copia, marcescentibus, ne homo dirissimis inferni cruciatibus sine fine affligeretur. Mortuus etiam sanctissimum sanguinem aqua admistum è percusso latere profudit: ut hominis sordes perfectissima ratione ablueret. Velut mortis Dominus & Dux Vitæ, reclusis sepulchri antris, gloriose resurrexit, & in cœlos evehctus

euectus est, ut homo etiam, e densissimis lethi um-
bris, in lætissimam cœli lucem quondam evehi posset;
ibique non intercipiendis unquam gaudiis fruere-
tur. Hæc omnia, & innumerabilia alia, quæ DEUS, misso in
mundum servatore, Jesu Christo, homini exhibuit benefi-
cia, tanta profecto sunt, & tam ampla, ut majora & amplio-
ra nemo unquam cogitationibus omnibus præcipere, & ex-
spectare, nemo etiam digna gratiarum actione satis de-
prædicare potuerit. Verumtamen, quamvis ea in ho-
minem, ut illis ad salutem suam fruere-
tur, collata essent; tanta tamen hominis erat infirmitas, tanta inertia, &
stupiditas, ut sua sponte, suisque viribus, aliquam ex iis
fructum capere, plane non possit. Opus ergo erat,
singulari quadam hominis languidi viribusve & animo
destituti incitatione, qua ad salutarem istorum DEI
beneficiorum usum commoveretur. Sicuti vero, ne
illa deesset, ipse benignissimus Servator, infinito suo me-
rito jamdum fuerat consecutus; ita Supremum Numen
eamdem cumulatissime etiam suggessit. Etenim ducto-
rem hominibus & rectorem, ipsum sanctissimū Spiritum
suum largitus est, qui, ne vagi in tenebris amplius ob-
errarent, veritatis lumen in illis accenderet, & novo vi-
gore viribusque eos instrueret, ut comparata sibi à
Messia ineffabilia bona, ad summam voluptatem usque,
possent percipere. Quando DEUS O. M. hominum causa
arduū, & memorabile aliquot negotium perficere
ingressus fuit, placuit ipsi, non sine aspectabili quodam
apparatu, & illustri ceremoniarum comitatu, illud
perficere, quo tanto fortius excitarentur homines, ut
non modo aures erigerent, & oculis rem novam intu-
erentur, sed etiam animos mentesque ad eam impense
considerandam adhiberent. Itaque cum incomparabili

Spiritus S. dono homines impertire institueret, variis
signis homines pariter percellere voluit, ut celsissimum
hocce munus omni observantia exciperent. Ecce bre-
vissimum temporis spacium à gloriosa Messia in cœlos
ascensione, quæ acquisitis sufficientissimis ejus meritis
absolutissimum addiderat complementum, effluxerat,
& vix quinquagesimus à resurrectione Domini nostri
dies agebatur, cum relictis à suo Magistro discipuli Hie-
rosolymis ad præsentis Pentecostes ferias celebra-
das congregati essent, & subito sonus de cœlo ingruit,
quasi vehemens ventus aerem concuteret, totas replens
ædes, in quibus confidebant. Et visæ statim sunt lin-
gvarum dispersitæ, ignes atque flammæ spirantes; & in-
sedit super omnes Spiritus S. ita, ut ignibus ejus re-
pleti, igneo fervore, in amplissimas DEI laudes ferrentur,
& variis lingvis perorare inciperent. Adeo conspicua,
& prælustri ratione, cœlesti isthoc munere DEUS illos
tum donare, adeo solenniter Spiritum S. in homines
quasi introducere voluit. Nemo autem existimaverit,
magnificum hoc & inæstimabile donum solis Apосто-
lis, & qui eorum vicibus fungerentur, ad partes suas
tanto rectius gerendas, fuisse destinatum; alios vero ab
eodem prorsus exclusos esse debuisse. Non sane. Ar-
duum omnino, & maxime operosum erat officium,
ad quod à Servatore illi fuerant vocati, periculosissima-
que iis impendebant difficultates, quas nisi divina ope
miti potuissent, suis viribus ne utiquam superaturi fuif-
sent. Quia enim in eam operam incumbere debebant,
ut totius orbis gentes ad veritatis agnitionem conver-
terentur, non modo cum supina hominum ignorantia,
& inflexibili plurimorum obstinatione, sed cum ipso dæ-
mone, unguis suos, miseris mortalibus crudeli animo in-
jectos

jectos, firmiter tenente, iis confligendum erat; cujus certe universa potestas, non minus, ac illorum quandoque atrocissimus furor, vehementissimique impetus erant excipiendi. Sed ideo etiam, statim sub initium obeundi muneris, tanta divinæ gratiæ ubertate impleti, & præsentissimo S. Spiritus auxilio instructi fuere, ut animum ac robur iis adderet, diffidentes confirmaret, afflictos erigeret, perditos recrearet. Et ideo eadem cœlestis virtus omnibus in eorum locum suffectis, & sacro munere in Ecclesia unquam functuris concessa fuit, quo infensissimi hominum hostis arma magis magisque infringere, & malitiam hominum debellare, omnesque adversantium asperitates supervalere possent. Verumtamen quemadmodum DEI, tum per Prophetas antiquissimis temporibus jam datæ, tum per ipsum Messiam repetitæ promissiones, de conferenda Spiritus S. possessione, non iis solum, quibus Ecclesiæ ministerium delegatum esset, sed aliis omnibus, divinam gratiam obstinatis animis non repudiantibus, tribuerunt; ita eventus ipse comprobavit, præter illos reliquis etiam, divinæ voluntati obtemperantibus, insigne hoc munus fuisse impertiendum. Ut enim non memorem, una cum Apostolis in Pentecostalibus feriis plures alios, sacro munere non obligatos, & ipsam Domini Matrem, mulieresque nonnullas, vid. Act. I. v. 13. benignissima illa aura afflatus fuisse, Cæsareæ in Aedibus Cornelii vid. Act. X. v. 44 quoque accidisse novimus, ut omnes, quotquot Petrum loquentem audiverant, & dictis fidem adhibebant, egregia hoc Spiritus S. dono, manifestis indiciis, afficerentur. Ita etiam *Paulus*, quando Romanis multa doctrinæ capita, scriptis ad eos literis, explicavit, Epist. cap.

cap. VI. cogitandum iis exhibuit, quod Spiritum S. acceperint, isque in iis velut in suo habitaculo versaretur. Idem Galatiæ populis datæ ad eos epistolæ Cap. IV. v. 6. non minus ab oculis posuit, quod DEUS Spiritum filii sui in corda eorum miserit, plenum illud fiducia Abba clamantem. Et cum his omnibus fidelibus, ad finem usque mundi, eadem fors est, & communis felicitas, universisque eadem gratia, idem Spiritus benignissime conceditur. Dabo lubens, id quod extra omnem dubitationis aleam positum est, in primo N. Testamenti pentecostali festo, Spiritum S. extraordinaria prorsus ratione primis illis Domini affectatoribus fuisse collatum: sed nihilominus cunctis aliis regni JESU sociis, per verbum DEI, velut ordinarium quoddam adminiculum, idem præbetur, & quousque hæc munusculina stabit, præbebitur. Non diffitebor, quod ita perspicuum fuit, ut omnium oculis & auribus judicari potuerit, magna cum pompa, multisque insignibus & mirandis factis Spiritum S. illo tempore fuisse effusum: sed sicuti tum visibiliter, ita deinde invisibiliter cum volentibus fuit communicatus. Concedam facile, id quod ipsa rei veritas postulat, ad plures effectus producendos, majori mensura præstantissimum illud cæli munus primis evangelii præconibus donatum esse: attamen eodem Spiritu ad acceptam DEO vitam agenda, & æternam salutem quondam impetranda, omnes præterea, divinis præceptis obsecundantes, largissime repleti sunt, & porro etiam implentur. Erat sine hoc S. Flamine miserrima, nec effusis lacrymarum imbribus satis deploranda hominis conditio. Etenim, *PERNUS II. Epist. I. v. 9.* eos, qui factæ jam peccatorum, purga-

purgationis obliuiscuntur, & deterfis jam sordibus de-
 nuo commaculantur, ut *τυφλας & μυωπαλονας, caecutiens*
es & oculos claudentes describit; tanto magis autem ap-
 paret, illos, qui sacris nondum innutriti fuerunt, *νεκρο-*
τοις ὄψαθ' ἠωμεσθ, de mortuis peccatis, à Paulo ad Ephes. II. v. 5.
 verissime dici potuisse, qui miseriam suam ne quidem
 intelligerent, adeoque meliorem fortunam nec exspe-
 ctare possent, nec desiderare, nec ulla etiam ratione in-
 vestigare. Igitur, nec alia quoque opera perficere pot-
 erant, quam quibus iram DEI, in illorum perniciem
 jam flagrantem, magis adhuc incenderent: & continuis
 dubitationibus, abortisque non raro intestinis malefa-
 ctorum conscientia moribus, quamdiu in hoc mundo
 ætatem agebant, lacerati, tartareis olim doloribus in-
 omnem æternitatem angendi erant, & excrucianti. In
 his necessitatibus, in tanta calamitate, immensa & inef-
 fabilis DEI gratia, omnemque intelligendi facultatem
 prorsus excedens benignitas universam hominum gen-
 tem complexa fuit. Etenim non tantum infinitis Mes-
 siae meritis omnes in gratiam reduci, omniumque sa-
 lutem reparari curavit: sed omnes etiam gratioso Spi-
 ritu suo, illo salutis nuncio, felicitatis interprete, vitæ
 assertore exornare instituit. Hic omnes movet, im-
 pellit, sollicitat, obtenebratas omnium mentes fulgore
 suo irradiat, ut in omnem partem lumina dirigere, &
 veritatem cœlestem spectare possint; emortuas animi
 atque corporis vires instaurat; quinimo naturæ perversi-
 tate & errandi consuetudine relabentes non deserit ta-
 men, sed renovat, & magis magisque eos ad suam
 ipsorum salutem exsuscitat; obscuros omnes excoecati
 cordis sinus & recessus illustrat, & reluctantium quan-
 doque

B

doque

doque conatus reprimat atque coercet; intercurrentes
quoque vitiosas animi perturbationes, & improbas li-
bidinum flammam sedat & restinguit, denique deductos
sic in rectam viam assidue comitatur, monet, hortatur.
Quicumque jam sanctissimis ejus monitis, & frequen-
tissimo hortatui pie obsequuntur, & obfirmata animi
duritie placidissimis ejus motibus non obsistunt, eos
vacillantes fulcit, fluctuantes firmat; admissorum faci-
norum recordatione anxios erigit, & luendi olim
supplicii metu, infernalibus furiis ignes flammisque
minantibus, territos recreat & solatur, denique ad perfe-
ctissimum omnium eorum bonorum, quæ Christus pro-
meruit, usum introducit. O infinitam DEI bonita-
tem! O admirandam beneficiorum affluentiam!
Cujus sane nemo hominum unquam factus fuisset parti-
ceps, si Spiritus S. in eos non descendisset. Cum in fero-
cem, & infestam Israeli, & pluribus aliis populis, Chaldæ-
orum gentem DEUS olim animadvertere statuisset, *Je-
remias, Dominus, inquit, thesaurum suum aperuit, &
protulit vasa iræ suæ, Cap. L. v. 25:* at; dum Spiritum
Sanctum in homines demittit, & per ipsum omni bo-
norum copia eos cumulat, aperuit certe Dominus
thesaurum suum, & quicquid ad homines beandos
conferri potuit, cumulatissime exhibuit. Quibus hinc
verbis longe meliori jure uti hoc loco possum, quam
cum Pontifex Romanus, *Clemens X.* indicto Anno 1675.
Jubilæo, ad significandum vanissimum suum indulgen-
tiarum thesaurum, ista Prophetæ verba in nummo quo-
dam insculpi curaret. Veteris Testamenti tempore,
cum Festum Pentecostes celebraretur, segetum messis
modo finita erat; ideo, ad testandam animi gratiam, in
his

his feriis frugum primitiæ Deo offerri debebant; quæ cau-
sa etiam fuit, ut, cum aliis nominibus insigniretur, *fe-
stum* quoque *messis*, & *primitiarum*, appellari consueverit,
Vid. Exod. XXIII. 16. Profecto longe maximo jure
Pentecosten Novi Testamenti *festum messis* ego nunc
dixero, quippe quo DEUS effuso Spiritu S. homines ad
felicissimam inenarrabilis & exsuperantissimæ suæ bo-
nitatis usurpationem invocat & adducit. Ibi quidem,
quando festi solennitas peragebatur, frugum collectio ad
finem jam fuerat perducta; at congestæ in hominum
gentem DEI opes nullo tempore deficiunt, nunquam
recluduntur, indefinenter illas decerpere licet. En,
opima earum messis ad extremum cujusque hominis
vitæ terminum continuatur; quin, ad novissimum or-
bis finem eadem continuabitur. Magna hæc messis est,
ipso dicente Servatore dulcissimo, Matt. IX. v. 37. Et, O fe-
lices nos, si tempus ejus probe observaverimus. Aga-
mus ergo, CIVES ACADEMIÆ ÆSTUMATISSIMI,
gregatim pia mente concurramus, accingamur, fal-
cem sancte immittamus, decerpamus, conquiramus,
colligamus, cumulemur, affluamus, & omnium re-
rum copia instructi lætemur, exultemus. Fiet hoc, si
grande hoc Spiritus S. munus venerabundo cultu excipi-
amus, si facilem & suavissimum ejus ductum obsequenti
animo admittamus, si sollicito cultu celsissimi hujus ho-
spitis societatem asservemus & custodiamus. Væ enim
nobis, si perfricta fronte, invisa DEO pravitatis opera
perficere vel continuemus, vel repetamus; si libidinis,
discordiæ, conviciorum, poculorum nefaria studia,
porro tractemus, aliisque flagitiorum sordibus ite-
rum iterumque commaculemur, tum enim écriminosi
B 2 illis

illis carnis operibus , secundum indicium *Pauli ad Galat. Cap. VI. v. 8.* non nisi *perniciem metemus & interitum.*
Igitur repudiatis iis , incurrentesque quandoque per-
veritates magis magisque amolientes. omni contentio-
ne pietati studeamus , & non solum primitiarum,
loco convectos hujus messis tempore sanctitatis fructus,
sed nos ipsos totos etiam , veluti perpetuam & acce-
ptam oblationem , DEO offeramus , quemadmodum,
ad id creberrimis præconum sermonibus , quibus per
hos dies templa personant , monemur & invitamur.
Sic enim cum seminaverimus in Spiritum , post actam
in hac vita beneficiorum DEI largissimam messem ,
ipsam olim *metemus vitam æternam* , & non inter-
vertendæ unquam felicitatis participes , inexhaustæ
divinæ benignitatis erga homines exsuperantiam , in
æternam DEI Patris , Filii & Spiritus S. gloriam,
sine fine celebrabimus.

Valete!

Dat. Rostoch. A. MDCCXX. d. 19. Maji,
& P. P. sub Sigillo Rector.

his feriis frugum primitiæ Deo offerri debebant
sa etiam fuit, ut, cum aliis nominibus insigni-
fum quoque *messis*, & *primitiarum*, appellari co-
Vid. Exod. XXIII. 16. Profecto longe maxi-
Pentecosten Novi Testamenti *festum messis*
dixero, quippe quo DEUS effuso Spiritu S. hoc
felicissimam inenarrabilis & exsuperantissimam
nitatis usurpationem invocat & adducit. Ibi
quando festi solennitas peragebatur, frugum co-
finem jam fuerat perducta; at congestæ in
gentem DEI opes nullo tempore deficiunt,
recluduntur, indefinenter illas decerpere licet
opima earum messis ad extremum cuiusque
vitæ terminum continuatur; quin, ad novissi-
bis finem eadem continuabitur. Magna hæc
ipso dicente Salvatore dulcissimo, Matt. IX. v. 3.
lices nos, si tempus ejus probe observaverimus
ergo, CIVES ACADEMIÆ ÆSTUMANA
gregatim pia mente concurramus, accingamur
cem sancte immittamus, decerpamus, conq-
colligamus, cumulemur, affluamus, & om-
rum copia instructi lætemur, exultemus. Fi-
grande hoc Spiritus S. munus venerabundo cul-
amus, si facilem & suavissimum ejus ductum o-
animo admittamus, si sollicito cultu celsissimi
ipitis societatem asservemus & custodiamus.
nobis, si perfricta fronte, invisa DEO pravitate
perficere vel continuemus, vel repetamus; si
discordiæ, conviciorum, poculorum nefari-
porro tractemus, aliisque flagitiorum sor-
rum iterumque commaculemur, tum enim e-

B 2

